

	Protocol	B03 Versie 2.0
	Handhygiëne	Pagina 1 / 9 25-04-2023

Inhoudsopgave

Doel	2
Inleiding.....	2
Werkwijze.....	2
1. <i>Indicaties voor handhygiëne.....</i>	<i>2</i>
2. <i>Keuze handreiniging en/of handdesinfectie</i>	<i>3</i>
3. <i>Techniek handhygiëne algemeen</i>	<i>4</i>
4. <i>Techniek handhygiëne in de thuiszorg.....</i>	<i>5</i>
Bronnen	7
Bijlage A: Voorkomen van schrale handen	8

	Protocol	B03 Versie 2.0
	Handhygiëne	Pagina 2 / 9 25-04-2023

Doel

Dit protocol betreft de indicaties voor handhygiëne en de techniek voor handreiniging en handdesinfectie die genomen moeten worden door medewerkers, inclusief vrijwilligers en mantelzorgers.

Inleiding

Handhygiëne wordt beschouwd als de belangrijkste maatregel om het risico op overdracht van micro-organismen te verminderen. Daarmee vermindert ook de kans op infecties bij zowel jezelf als medewerkers en cliënten wat bijdraagt aan een veilige werkomgeving.

[Waarom handhygiene?](#)

Werkwijze

1. Indicaties voor handhygiëne

WANNEER	VOORBEELD MOMENT	WAAROM
KAMER IN	Vóór wassen, aankleden, hulp bij eten, ondersteuning bij toiletgang	Om te voorkomen dat je opgepikte micro-organismen uit je omgeving of van andere cliënten overbrengt naar deze cliënt
KAMER UIT	Ná wassen, aankleden, hulp toiletgang, bed opmaken, spullen nachtkastje opruimen, hulp bij eten, kussen in rolstoel goedleggen	Om te voorkomen dat je de omgeving en/of anderen besmet met (mogelijk ziekteverwekkende) micro-organismen van deze cliënt, die ook in grote aantallen in de directe omgeving van de cliënt aanwezig zijn
VOOR SCHOON	Wondzorg, inbrengen katheter	Om te voorkomen dat je dit (kwetsbare) schone/steriele gebied besmet met micro-organismen uit de omgeving of van andere cliënten
NA VIES	Toilet schoonmaken, urinezak verwisselen	Om te voorkomen dat je de omgeving en/of anderen besmet met micro-organismen die aanwezig zijn in dit materiaal

	Protocol	B03 Versie 2.0
	Handhygiëne	Pagina 3 / 9 25-04-2023

2. Keuze handreiniging en/of handdesinfectie

Wanneer wassen of desinfecteren?

WAT	WANNEER	WAAROM
REINIGING	▪ Zichtbaar vieze handen ▪ Plakkerig aanvoelende handen ▪ Na toiletbezoek	▪ Alcohol heeft geen reinigende werking en kan dus ook niet voor handreiniging worden gebruikt. ▪ Met het inwrijven van handalcohol wordt aanwezig vuil alleen maar over de handen verspreidt en niet verwijderd. ▪ Handalcohol is minder werkzaam wanneer vuil aanwezig is.
DESINFECTIE	▪ In alle andere gevallen ▪ Handdesinfectie na handenreiniging heeft geen meerwaarde en belast de huid onnodig extra	▪ Handdesinfectie heeft de voorkeur boven handreiniging omdat het meer huidvriendelijk is en handalcohol zorgt voor een grotere afname van het aantal micro-organismen. ▪ Desinfectie met handalcohol heeft ook als voordelen dat het op de plek van verzorging gebruikt kan worden ▪ Men is onafhankelijk van de aanwezigheid van een wastafel. ▪ Gebruik van handalcohol levert tijdwinst op.

	Protocol	B03 Versie 2.0
	Handhygiëne	Pagina 4 / 9 25-04-2023

3. Techniek handhygiëne algemeen

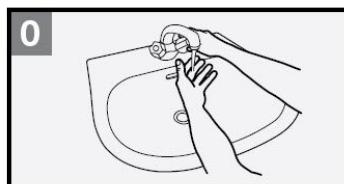
[Filmpje uitvoering handen wassen](#)

Techniek handenreiniging en desinfectie

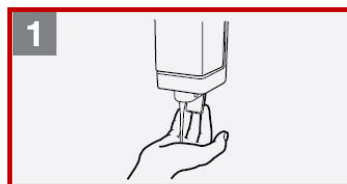
Handen reinigen → volg nummer 0 t/m 11

Handen desinfecteren → volg nummer 1 t/m 7; dus alléén de rode kaders

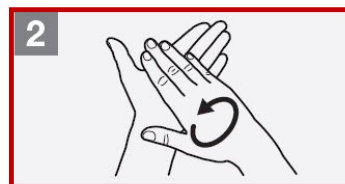
Techniek handenreiniging en handendesinfectie

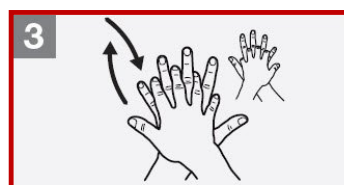
Maak de handen nat met water

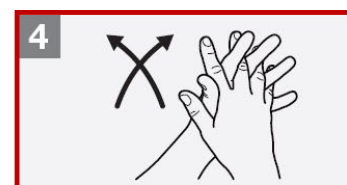
Gebruik genoeg zeep/**handalcohol** voor het totale handoppervlak

Wrijf de palm van de rechter hand over de palm van de linkerhand en vice versa

Wrijf de palm van de rechter hand over de handrug van de linkerhand en vice versa

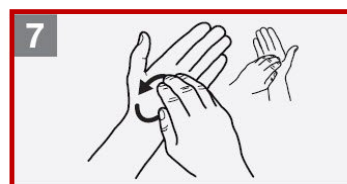
Wrijf palm tegen palm

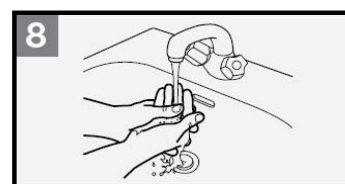
Binnenkant vuist tegen de palm van de andere hand en vice versa

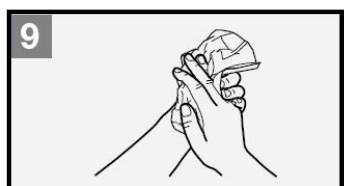
Draaien met de duim van de rechterhand in de palm van de linkerhand en vice versa

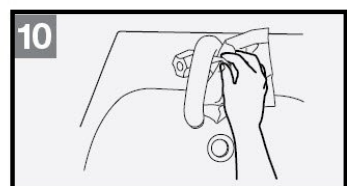
Wrijf en draai de samengeknepen vingers van de rechterhand in de linkerpalm en vice versa

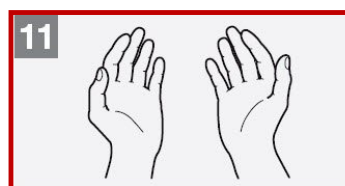
Spoel de handen goed af met water

Droog de handen goed af met een handdoekje

Gebruik het handdoekje om de kraan dicht te draaien

De handen zijn nu schoon/**gedesinfecteerd**

	Protocol	B03 Versie 2.0
	Handhygiëne	Pagina 5 / 9 25-04-2023

Aandachtspunten

- Vaak worden bepaalde delen van de handen vergeten. Veel vergeten delen van de handen zijn; de vingertoppen, tussen de vingers en de duimen.
- Om de handen goed te kunnen wassen dienen geen belemmeringen zoals ringen, polshorloges, armbanden en [braces](#) aanwezig te zijn.
- Plak wondjes en andere huidbeschadigingen aan de handen af met een niet vochtdoorlaatbare pleister of draag handschoenen.
- Belangrijk bij dikwijls handen wassen is het gebruik van een enigszins vette handcrème, zodat de handen gaaf blijven ondanks het frequente wassen bijlage bijvoegen. Zie ook [bijlage A: Het voorkomen van schrale handen](#)
- Zeepdispensers mogen vanwege het risico van besmetting vanuit het residu, nooit worden bijgevuld. De gehele voorraadfles dient te worden vervangen. Zeepdispensers met ellenboog- of voetbediening hebben de voorkeur.
- Ook na het dragen van handschoenen moeten de handen gewassen of gedesinfecteerd worden.

4. Techniek handhygiëne in de thuiszorg

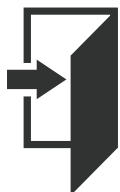
[Link uitvoering handdesinfectie](#)

Handhygiëne wanneer, hoe en waarmee in de thuiszorg

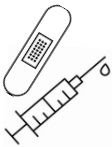
Wanneer

Momenten handhygiëne

 Kamer in

 Kamer uit

 Vóór schoon

 Ná vies

Inwrijven van
zeep
of alcohol

1

2

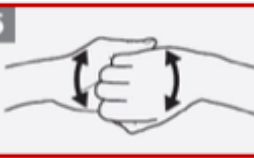
3

4

5

6

7

Hoe

Waarmee

	Eerste keus	Tweede keus	Derde keus
Handalcohol	Flacon bij client	Zakflacon bij medewerker	Flacon in auto medewerker
Zeep	Vloeibare handzeep	Vloeibaar afwasmiddel	Alleen water
Handdoek	Schone handdoek	Keukenrol	Toiletpapier

	Protocol	B03 Versie 2.0
	Handhygiëne	Pagina 7 / 9 25-04-2023

Aandachtspunten

- Vaak worden bepaalde delen van de handen vergeten. Veel vergeten delen van de handen zijn; de vingertoppen, tussen de vingers en de duimen.
- Om de handen goed te kunnen wassen dienen geen belemmeringen zoals ringen, polshorloges, armbanden en [braces](#) aanwezig te zijn.
- Plak wondjes en andere huidbeschadigingen aan de handen af met een niet vochtdoorlaatbare pleister of draag handschoenen.
- Belangrijk bij dikwijls handen wassen is het gebruik van een enigszins vette handcrème, zodat de handen gaaf blijven ondanks het frequente wassen bijlage bijvoegen. Zie ook [bijlage A: Het voorkomen van schrale handen](#)
- Zeepdispensers mogen vanwege het risico van besmetting vanuit het residu, nooit worden bijgevuld. De gehele voorraadfles dient te worden vervangen. Zeepdispensers met ellenboog- of voetbediening hebben de voorkeur.
- Ook na het dragen van handschoenen moeten de handen gewassen of gedesinfecteerd worden.

Bronnen

Werkgroep Infectiepreventie, handhygiëne voor medewerkers

ZIP net

Zorg voor Beter

Andere....

	Protocol	B03 Versie 2.0
	Handhygiëne	Pagina 8 / 9 25-04-2023

Bijlage A: Voorkomen van schrale handen

Het ontstaan van schrale handen is afhankelijk van een aantal factoren:

- Gevoelige huid (Niet elk huidtype is even gevoelig voor nadelige invloeden van buitenaf. Met name voor personen met een gevoelige huid is het van belang, dat de hiernavolgende raadgevingen nauwkeurig in acht worden genomen.)
- Keuze van de zeep
- Zorgvuldigheid bij wassen
- Aantal keren wassen
- Weersomstandigheden
- Gebruik handcrème

Het risico op het ontstaan van schrale handen is voor een belangrijk deel te beperken door:

- Gebruik van handalcohol
In handalcohol zitten huidverzorgende producten, die uitdroging van de huid tegen gaan
- Keuze van de zeep
Een goede handzeep dient aan de volgende eisen te voldoen:
 - Moet goed reinigen
 - Samengesteld op basis van natuurlijke grondstoffen
 - Huidvriendelijk
 - Geen kleurstoffen
 - Geen reukstoffen
 - Vloeibare vorm
- Zorgvuldigheid bij het handen wassen
Bij het handen wassen dient men op de volgende zaken te letten:
 - Gebruik niet te veel zeep (1 pompslag is voldoende).
 - Spoel de handen na het wassen GOED af.
 - Droog de handen ZORGVULDIG.
- Gebruik lotion of handcrème
Door veelvuldig toepassen van handhygiëne, vooral wassen, kan de huid uitdrogen en geïrriteerd raken. Dit kan worden tegengegaan door het gebruik van een vocht inbrengende huidcrème. Het is aan te bevelen de lotion of handcrème te gebruiken op momenten, dat de handen even niet worden gewassen, zoals bijvoorbeeld voor de koffiepauze of aan het einde van de dienst.
- Gebruik van handschoenen
 - Zorg ervoor dat de handen droog zijn alvorens handschoenen aan te trekken
 - De duur van het dragen van handschoenen is van invloed op het ontstaan van huidirritaties. Draag daarom alleen handschoenen indien nodig.

	Protocol	B03 Versie 2.0
	Handhygiëne	Pagina 9 / 9 25-04-2023